

Eduskunnan Itämeri-yhteistyö

Maria Lohela

Itämeren parlamentaarikkokonferenssi on toiminut jo 25 vuoden ajan. Voimme ylpeänä todeta, että Kalevi Sorsan aloitteesta vuonna 1991 perustettu Itämeren parlamentaarikkokonferenssi BSPP on keskeisellä tavalla vaikuttanut Itämeren alueelliseen kehitykseen ja tulevaisuuteen. Parlamentaarikkokonferenssi on Euroopan alueellisen yhteistyön suunnannäyttäjä, jonka tärkeimpiä tehtäviä on demokratian edistäminen sekä rauhan ja vakauden takaaminen Itämeren alueen maissa.

Itämeriparlamenttien välinen juhlaistunto järjestettiin tänä vuonna Latvian pääkaupungissa Riiassa. Istuntoon osallistui noin 200 Itämeren maiden edustajaa. Osallistujista, istunnon järjestäjistä sekä tilaisuuden puhujista huomasi, kuinka paljon 25-vuotisen yhteistyön merkkipaalun saavuttaminen merkitsee. Juhlapuheessaan Saksan valtuuskunnan puheenjohtaja Franz Thönnies huomioi Baltian maiden 25-vuotisen itsenäisyyden. Thönnies myös korosti BSPP:n alkuperäisiä tavoitteita, jotka olivat alueellisen identiteetin vahvistaminen ja tehokkaamman poliittisen toiminnan käynnistäminen. Baltian maat ovat vahvistuneet tällä tiellä yhtä matkaa Itämeriyhteistyön kanssa.

Pohjois-Saksan suurkaupunkeihin lukeutuva Hampuri toimii tällä hetkellä BSPP:n puheenjohtajana. Ahvenanmaalla on kunnia jatkaa arvokasta tehtävää heti Hampurin jälkeen.

Puheenjohtajuuskauden tärkeimmiksi teemoiksi Hampuri on nostanut Itämeren alueen demokratian, kestävän matkailun edistämisen sekä kansalaisten ja nuorison osallistamisen. Ensi vuoden tammikuussa Suomessa astuu voimaan uusi nuorisolaki, jonka tarkoituksena on vahvistaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Uudet, nuorten asioihin liittyvät kansalliset suunnitelmat lieneekin mahdollista heijastaa myös Itämeriparlamentaarikkojen toimintaan, etenkin kun ne kuuluvat myös vuoden pääteemoihin.

Itämerellä liikkuu paljon tavaraa ja paljon ihmisiä. Työvoiman liikkuminen, vapaa-ajan matkailu ja niiden ympäristövaikutukset ovat puhuttaneet parlamenttien edustajia ja huolestuttavat myös monia kansalaisia. Itämeri on yhä maailman saastunein meri ja sen ekologisen tilan parantaminen edellyttää jatkuvaa alueen maiden vuorovaikutusta ja tehokkaita toimia. Itämeren parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunnan varapuheenjohtaja Saara-Sofia Sirén totesi Riian kokouksessa, että kaikkien toimijoiden saumaton yhteistyö ja kiertotalouteen panostaminen ovat tehokkaimmat välineet yhteisen meren pelastamiseksi. Sitoutumisen yhteiseen tavoitteeseen on oltava pitkäjänteistä ja periksiantamatonta.

Eurooppaa koetelleet suuret turvapaikanhakijamäärät ovat myös yksi kysymys, jonka puitteissa Itämeren maat ovat pyrkineet ottamaan mallia toisistaan. Eurooppa ei etukäteen pystynyt varautumaan siihen työmäärään, minkä suuret tulijoiden joukot aiheuttivat. Toisille lankesi suurempi taakka kuin toisille. Pohjoiseurooppalainen pragmaattinen, mutta rauhallinen ja suunnitelmallinen tapa vastata muuttoliikkeeseen saavuttaa toivottavasti kannatusta Euroopassa laajemminkin.

Suomi elää vastuullisten tehtävien aikaa. Suomi toimii juhluvuotena vuonna 2017 Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajana, kun taas ministerineuvoston puheenjohtajuus siirtyy Suomelta pian Norjalle. Ensi vuonna Suomi ottaa vastaan myös Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden. Arktinen neuvosto on niitä harvoja kansainvälisiä foorumeja, jossa yhteistyötä on voitu jatkaa siitä huolimatta, että jännitteet Venäjän ja länsimaiden välillä eivät ole poistuneet.

Yhdysvaltojen presidentiksi valittiin politiikan ulkopuolelta noussut Donald J. Trump. Vaalien tuloksen merkitys Itämeren maille on kiinnostava etenkin turvallisuuspoliittisista syistä. Vielä emme tiedä uuden presidentin kabinetin kokoonpanoa tai merkittävistä poliittisista linjauksista. Vaalien aikainen ja niitä seurannut kuuhunta on kuitenkin hyvä unohtaa hetkeksi ja odottaa niitä varsinaisia toimia, joihin presidentti ryhtyy aloittaessaan tehtävässään. Yhdysvaltojen ja Venäjän suhteiden kehittyminen tulee epäilemättä vaikuttamaan siihen, millaisia askelia Itämeren maat ottavat oman maansa turvallisuuden takaamiseksi.

Maria Lohela
Eduskunnan puhemies

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).